

Основна школа „Милован Глишић“ Ваљево

**Школски програм за четврти разред
за период 2026-2030. год.**

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

Обавезни наставни предмети

- Српски језик
- Енглески језик
- Математика
- Природа и друштво
- Ликовна култура
- Музичка култура
- Физичко и здравствено васпитање
- Пројектна настава

Изборни предмети

- Верска настава/Грађанско васпитање

Допунска настава

- Српски језик
- Математика

Додатна настава

- Математика

Програми обавезних наставних предмета у четвртом разреду

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	КЊИЖЕВНОСТ	80	-По завршетку теме,ученик ће моћи да; – чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место	Типови часа: ➤ уводни час, ➤ обрада новог градива, ➤ утврђивање градива, ➤ проверавање знања, умења и навика, ➤ обнављање Наставне методе: ➤ Слоговна метода ➤ Фонографска ➤ фонетичка ➤ дијалогска ➤ монолошка	- Посматрање - Испитивање - Тестирање - Ученички радови и истраживања (истраживачи задаци)

			дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући	➤ метода писаних радова ➤ метода рада на тексту ➤ вербална ➤ драматизација ➤ игровне активности ➤ илустративна Облици рада: ➤ фронтални, ➤ групни, ➤ у пару, ➤ индивидуални ➤ индивидуализована настава Активности наставника: пратити, охрабрује, помаже, омогућује ученицима да сами изводе закључке, мотивише, подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично	-Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ченика -Самооцењивање ученика -Полугодишњи и годишњи тестови - Критеријумски тестови -Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. -Подстицање ученика да
--	--	--	--	--	--

			интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;	примењују научно <i>Активности ученика:</i> активно приступа при усвајању новог градива и изради задатака на часу, практично примењује стечена знања, самопроцењује напредак, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство	прате и процењују свој напредак.
2.	ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)	50	– повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора;	У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави, нагласак на очигледности, личном искуству, интеракцији.	
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	50	– употреби основне облике усменог и писменог	Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за	

	(говорење, слушање, писање, читање)		изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.	учење , рад са подацима и информацијама, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према здрављу и околини, решавање проблема, сарадња, дигиталне компетенције, орјентација ка предузетништву).	
--	---	--	---	---	--

	Укупно	180			

Стандарди образовних постигнућа за крај четвртог разреда: СРПСКИ ЈЕЗИК

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
КЊИЖЕВНОСТ	СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења.	СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметничких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...). СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања	СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела. СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегришу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевно уметничком тексту. СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обogaћују детаљима, образлажу своје ставове. СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство.

		прочитаног. СРП.ОО1.С.1.10. Издвајају и именују поређење и персонификацију у тексту СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевно уметничком тексту; одређују тему. СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предвиђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст. СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и персонификације у тексту и на основу тога разумеју његов смисао.	СРП.ОО1.Н.3.4. Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и последица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују опште прихваћене људске и друштвене вредности.
ЈЕЗИК	СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. СРП.ОО1.О.1.8. Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу; препознају службу субјекта, предиката и прилошких одредби за место и време у једноставним реченицама; препознају врсте реченица по	СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица. СРП.ОО1.С.1.12. У простој реченици одређују субјекат,	СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; именују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин. СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима.

	комуникативној функцији СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту.	глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин исказане речју или скупом речи; одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику. СРП.ОО1.С.1.13. Препознају односе антонимије, синонимије, хипонимије/хиперонимије, хомонимије; владају основним творбеним обрасцима (нпр. Грађење умањеница).	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивог обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и	СРП.ОО1.С.3.10. Развијају машту и истражују могућности језичко-стилског обликовања мисли и идеја. СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици	СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама. СРП.ОО1.Н.2.2. Промисљају о комплексним информацијама из различитих делова текста и различитих извора, раздвајају чињенице од интерпретације, процењују релевантност, упоређују, тумаче и интегришу информације приказане на различите начине (графикон, дијаграм, илустрација, фотографија, звук и анимација) СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући

	усменим путем; доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика.	СРП.ОО1.С.3.13. Језички израз усклађују са контекстом.	пажњу других. СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овладавају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика
--	--	---	--

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци предмета: Циљ и задаци предмета: Циљ наставе страних језикау другом разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из свог непосредног окружења. Настава страних језика такође треба да: - Приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације - Подстакне потребу за ушећем страног језика - Подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јашања мотивације - Олакша разумевање других и различитих култура - Стимулише машту, креативност и радозналост - Постиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства					
Редни број теме	Област/тема	Оријентацион и број часова	Исходи за тему= специфични циљеви/задаци	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	BACK TO SCHOOL	2	-Слушање и меморисање песме.спајање слова да би се добила слика.Препознавање писаних облика речи.Слушање и повезивање.Драматизовање дијалога уз мимику.Слушање и читање песме.Повезивање реченица са сликама.Драматизација у паровима.	Интерактивно учење, кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке Певање у групи, мануелне активности Вежбе слушања, и говорне активности Цртање и бојење Симулација ситуација Реаговања на упутства Акцент на активностима ученика Повезивање садржаја са личним искуствима ученика Наставник је организатор и координатор активности	- Посматрање - Испитивање - Тестирање - Ученички радови - Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика -Самооцењивање ученика - Полугодишњи и годишњи тестови - Критеријумски тестови - Посматрање, праћење и бележење напредовања ученика.
2.	MY DAY/DAILY ROUTINES	9	Именоване дневних рутина,као што су устајем, умивама се, оперем зубе, доручкујем, ручам, учим, идем у школу. Разумевање једноставних питања. Изражавање свиђања, несвиђања. Слушање приче и		

			допуњавања приче стикерима.Уочавање односа и повезивање.	Вежбе слушања, повезивање предмета са сликом Израда постера	
3.	THE ZOO	9	Именовање и описивање животиња.Разлике између дивљих и домаћих животиња.Учење о различитим стаништима дивљих животиња.Слушање прича о животињама и ређање сличица.Кратак опис сваке животиње у зоо врту и места земље одакле потиче.	Поступање по датом задатку Цртање и бојење предмета по датим упутствима Повезивање слика са бројевима Слушање и меморисање песама Именовање и описивање предмета Учествовање у разговору у складу са темом Извођење закључака који се заснивају на одређеним подацима	
4.	THE MARKET/THE FOOD	9	Именовање намирница већином воћа и поврћа,прављење разлике између здраве и нездраве исхране.Допуњавање прича,слушање текстова,изражавање допадања и недопадања у вези са храном.Повезивање текстова са сликама,лепљење сличица.	Додавање делова који недостају на слици Слушање и повезивање слика Исказивање покретима аудио Давање упутства Исказивање једноставних радњи мимиком, Интерпретирање визуелних упутстава, Препознавање и именовање делова тела,	
5.	MY BEDROOM/FURNITURE	9	Именовање просторија у кући и њиховог распореда,именовање различитих комада намештаја,описивање положаја и места неког предмета.Допуњавање приче,читање и певање	Ангажовање у игри улога, Разумевање приче Препознавање и именовање	

			песмица.Тражење специфичних информација у краћем тексту.Драматизација дијалога.		
6.	PEOPLE	9	Именовање појмова у вези са људским телом причему је фоку на речима које означавају делове лица.Записивање речи везаних за људско тело,тражење информација у тексту са новим речим и њихово повезивањеу контекст.Описивање самога себе у смислу боје очију,дуге или кратке косе,великих или малих ушију.Тражење информације помоћу слушања.Описивање људи на сликама и њихових особина.		
7.	OFF WE GO/TRANSPORT	9	Именовање речи у вези са превозом робе и путника.Изражавање свиђања или несвиђања.Одговарање на једноставна питања у смислу којим превозним средство би највише волео да путујеш.Описивање у паровима и давање адекватне информације о одређеном превозном средству,слушање телстова и речи ,њихово		

			повезивање са личицама или са речима које чују на цд.		
8.	SPORTS CLUB	8	Усвајање и именовање речи везаних за спорт, усвајање нових речи. Изражавање допадања и недопадања у вези са спортом, на питања који им је спорт најомиљенији. Слушање и повезивање спортисте са сликом која му одговара. Постављање питања у вези са текстом.		
9.	HOLIDAY PLANS	8	Постављање питања о летњем распусту као и о плановима са распуст, уписивање најважнијих речи у свеске. Именовање речи у вези са распустом и морем. Изражавање допадања и недопадања. Попуњавање табеле на основу слушања. Давање информација о себи. Тражење тачних и нетачних информација у тексту. Лепљење стикера тамо где недостају, затим уписивање речи које недостају. Нуђене и прухватање понуђеног.		

Образовни стандарди за крај четвртог разреда: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Ниво образовних стандарда Област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.	ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.

		и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из	ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама. ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фразе и изразе сложенијих разговетних текстова савремене музике.
РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне	ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама. ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.). ПСТ.3.1.8. Разуме општи

		информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или	смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика. ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе. ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција. ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења. ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике. ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.
УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ	ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о	ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише	ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из

	себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења	једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику	прошлости и планове за будућност. ПСТ.3.1.17. Учествоје у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање. ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима. ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.
--	---	--	--

			ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама	ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику	ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота). ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног

			језичког материјала на узрасно адекватне теме. ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују. ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графика, информатора и сл
--	--	--	--

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци предмета:

Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	БРОЈЕВИ	132	– прочита, запише и упоређи природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре;	Типови часа: ➤ уводни час, ➤ обрада новог градива, ➤ утврђивање градива,	- Посматрање - Испитивање

		– изврши четири основне рачунске операције у скупу H_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; – процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; – одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; – прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким бројоцима или именицима; – сабере и одузме разломке са једнаким именицима; – запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; – сабере и одузме разломке са једнаким именицима; – чита, користи и представља податке у табелама или графичким	➤ проверавање знања, умења и навика, ➤ понављање. Наставне методе: ➤ вербалне (метода усменог излагања, метода дијалога, метода монолога), ➤ текстуалне (метода самосталног рада ученика, метода писмене речи, метода решавања задатака), ➤ илустративне (цртеж, симбол, скица, схема итд.), ➤ демонстративне (показивање предмета у функцији циља часа), ➤ метода сценске комуникације Наставни облици рада: ➤ фронтални, ➤ групни, ➤ у пару, ➤ индивидуални ➤ индивидуализовани. Активности наставника: - извор знања, креатор,	- Тестирање - Ученички радови и истраживања (истраживачи задаци) - Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика - Полугодишњи и годишњи тестови - Критеријумски тестови - Самооцењивање ученика - Константно бележење рада и напредовања ученика
--	--	--	--	---

			дијаграмима; – формира низ на основу упутства; – реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	организатор и координатор активности, мотиватор, упознаје ученике са циљевима и садржајима програма, са правилима рада, критеријумима оцењивања по областима	(педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
2.	ГЕОМЕТРИЈА	12	– именује елементе и опише особине квадрата и коцке; – црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	-редовно прати рад и залагање ученика на часу -води рачуна о индивидуализацији приступа ученику -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања -менторска улога наставника -негује позитивну климу у одељењу -омогућава подстицајну средину за рад и учење -охрабрује, помаже и подстиче ученике -омогућава ученицима да сами изводе закључке -подстиче ученике на учење	
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	28	– прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке; – реши проблемске задатке у контексту мерења.	-Инсистирати на систематичности у раду и поштовању принципа и правила рада, практичној примени стечених знања -Оцењивањем мотивише ученике за учење, процењује ниво постигнућа ученика	

				- Самовредновање реализације програма -планира новине и измене за следећу школску годину Активности ученика: -запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство, практична примена стечених знања активно учешће у раду, самопроцењивање напретка У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење , рад са подацима и информацијама, комуникација	
--	--	--	--	---	--

				одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	
		180			

Стандарди образовних постигнућа за крај четвртог разреда: МАТЕМАТИКА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
Бројеви	– МАТ.ОО1.О.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датој бројевној правој. – МАТ.ОО1.О.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика ($n \leq 10$), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). – МАТ.ОО1.О.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева	– МАТ.ОО1.С.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног низа. – МАТ.ОО1.С.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју. – МАТ.ОО1.С.1.3. Решавају једначине са највише две операције. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика, који имају исте имениоце или бројоце и препознају сликовни приказ	– МАТ.ОО1.Н.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – МАТ.ОО1.Н.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). – МАТ.ОО1.Н.1.3. Решавају неједначине са једном операцијом. – МАТ.ОО1.Н.1.8. Сабирају и одузимају разломке облика, који имају исте имениоце. – МАТ.ОО1.Н.1.9. Сабирају и одузимају бројеве у децималном

	једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО1.О.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података. – МАТ.ОО1.О.3.5. Читају податке са једноставнијих графика и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације.	разломака. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују децималне записе бројева са највише две децимале. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања. – МАТ.ОО1.С.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација. – МАТ.ОО1.С.3.2. Мере дужину и резултат мерења записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису. – МАТ.ОО1.С.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација.	запису са истим бројем децимала (облика $1,23 + 2,54$ или $3,59 - 1,25$). – МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема.
Геометрија	– МАТ.ОО1.О.2.5. Упоредјују и класификују геометријске објекте према својствима. – МАТ.ОО1.О.1.8. Уочавају и именују делове од којих је сложен геометријски објекат; – МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у	– МАТ.ОО1.С.1.5. Користе својства геометријских објеката у равни и простору (квадрат, правоугаоник, троугао, круг, квадар, коцка) при решавању задатака. – МАТ.ОО1.С.1.8. Одређују површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадра. – МАТ.ОО1.С.2.7. Користе мрежу коцке и квадра при извођењу	– МАТ.ОО1.Н.1.5. Израчунавају обим и површину сложених фигура у равни. – МАТ.ОО1.Н.1.6. Израчунавају запремину коцке и квадра. – МАТ.ОО1.Н.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника...)

	окурењу, при чему за површину користе нестандардне јединице мере.	закључака о њиховим својствима.	
Мерење и мере	– МАТ.ОО1.О.1.10. Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању. – МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандардном јединицом мере – МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандардне јединице мере	– МАТ.ОО1.С.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама.	– МАТ.ОО1.Н.1.4. Претварају мере за мерење површине и запремине из већих мерних јединица у мање. – МАТ.ОО1.Н.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака

Наставни предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Природне и друштвене одлике Србије	29	– одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; – у дискусији даје предност	Типови часа: уводни час, обрада новог градива, утврђивање градива, проверавање знања, умења и навика, понављање Наставне методе: – вербално-текстуална метода, – метода демонстрације, – самосталан рад ученика, – метода руковођења самосталним радом ученика–краткотрајни огледи, – проблемска настава, – кооперативна метода	- Посматрање - Испитивање - Тестирање - Ученички радови и истраживања (истраживачи задаци)

			коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;	-амбијентално учење -решавање проблем-ситуација -истраживање – радионице, – метода игре.	- Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика
2.	Човек – природно и друштвено биће	6	– повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримерним садржајима у дигиталном окружењу;	Облици рада: фронтални, групни, у пару, индивидуални индивидуализовани	- Полугодишњи и годишњи тестови
3.	Прошлост Србије	24	– идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара;	Активности наставника: наставник као извор знања, креатор, организатор и координатор активности, мотиватор, планира и прати, подстиче, оцењује. негује позитивну климу у одељењу	- Критеријумски тестови - Самооцењивање ученика
4.	Прошлост Србије Материјали	13	– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе	Активности ученика: - посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања	-Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка

			информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.	света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика); -илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; -описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; -бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; -практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; - експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање	свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
--	--	--	---	---	---

				природних и друштвених феномена; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација. У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење , рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у	
--	--	--	--	---	--

				демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај четвртог разреда: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	- ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају - ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе - ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност ПД.ОО1.О.1.5. Одређују	ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима - ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима - ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту Србије описују географске карактеристике простора - ПД.ОО1.С.2.2. Прате и објашњавају једноставне природне и друштвене појаве и процесе и на основу тога доносе закључке	ПД.ОО1.Н.1.4. Аргументују еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса ПД.ОО1.Н.2.4. Користе карту Србије за објашњавање повезаности природно-географских карактеристика Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама

	облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу – ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима ПД.ОО1.О.2.5. Проналазе кључне географске објекте на карти Србије ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне особености и поштују различитости међу људима – ПД.ОО1.О.3.5. Учествоју у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице	– ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе	
ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	– ПД.ОО1.О.2.7. Учествоју у тимском раду, уважавајући мишљење других – ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других – ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката	ПД.ОО1.С.2.1. У процесу сазнавања упоређују своја искуства са научним чињеницама ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а. – ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту	– ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама

ПРОШЛОСТ	ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије – ПД.ОО1.О.2.6. Описују сегмент живота у прошлости на основу тумачења једноставног историјског извора – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области – ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката	– ПД.ОО1.С.1.6. На различите начине представљају редослед којим су сеј ављале важне појаве, личности и историјски догађаји. – ПД.ОО1.С.1.7. Објашњавају везу између прошлости и садашњости на примерима из свакодневног живота – ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а. – ПД.ОО1.С.2.7. Прикупљају податке о прошлости помоћу различитих историјских извора и на основу тога формулишу краћа објашњења – ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту	– ПД.ОО1.Н.1.2. Разликују узроке од последица важних догађаја који су се десили у прошлости и објашњавају утицај тих догађаја на садашњост – ПД.ОО1.Н.1.3. На примерима блиским њиховом искуству процењују утицај природних процеса на друштвена збивања, као и друштвених збивања на промене у природи. – ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке – ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања
МАТЕРИЈАЛИ	– ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух	– ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природена очигледним примерима – ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу	– ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на

	и земљиште). – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне мере заштите – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства – ПД.ОО1.О.2.7. Учествоју у тимском раду, уважавајући мишљење других – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. – ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других	– ПД.ОО1.С.2.1. У процесу сазнавања упоређују своја искуства са научним чињеницама – ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури – ПД.ОО1.С.2.5. Одређују факторе чије се дејство мери или контролише током огледа/експеримента – ПД.ОО1.С.3.1. Користе научне чињенице приликом изношења идеја и закључака – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе	научним чињеницама. – ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања. – ПД.ОО1.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији.
--	--	---	--

ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ- ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	КОМПОЗИЦИЈА	50	– поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; -изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; –примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;	Наставне методе: демонстративна, илустративна, кооперативна наставник- ученик и ученик - ученик) Облици рада: групни, рад у пару Улога наставника: креатор, организатор и координатор активности, мотиватор Улога ученика: повезује, развија функционална знања,развија креативност, иницијативу и ангажовање током наставе, али и код куће кроз истраживачке и проблемске задатке У раду се уважавају предзнања	- Посматрање - Испитивање -Истраживање - Ученички радови - Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика -формативно оцењивање и бележење напредовања
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	4	–користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне знаке,		

			симболе и садржаје уметничких дела;	ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, оријентација ка предузетништву).	ученика
3.	НАСЛЕЂЕ	8	– разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја;		
4.	СЦЕНА	10	– учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		

ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ- МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	14	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;	Наставне методе: демонстративна, илустративна, кооперативна наставник- ученик и ученик - ученик Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални Активности наставника креатор, организатор и координатор активности, мотиватор	- Посматрање - Праћење - Ученички радови
2.		16	– примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну		- Заједничко оцењивање

	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ		ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;	Активности ученика: -пева -импровизује игру/покрет на одређену музику, – израђује дечје ритмичке инструменте од различитих материјала, – музичке импровизације, – музичка питања и одговоре, – компоује мелодије на задати текст, – илуструје доживљај музике,	-Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	6	– коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама.	У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у	-Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.

				демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, оријентација ка предузетништву)	
Укупно		36			

ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ- ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Редн и број теме	Област/тема	Оријент ациони број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	6	- примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у сопственој тежини и висини; - самостално коригује	Наставне методе: метода обучавања, увежбавања, демонстративна, објашњавање, спортски тренинг, такмичарски	- Посматрање - Испитивање

			неправилно држање; - правилно држи тело; - сагледа резултате физичких способности;	метод	- Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ченика
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	102	- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;	Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални Активности наставника: показује, прати, објашњава, подстиче, охрабрује, мотивише, координира, вреднује, организује, помаже Активности ученика: учествује, вежба, прати упутства, поштује правила, одржава хигијену, води рачуна о свом здрављу Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација	- Ученичке активности -Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика -Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
3.	ФИЗИЧКА И ЗДАВСТВЕНА КУЛТУРА	на свим часовима	- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбаљима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и		

			реквизитима; - поштује и примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - увиди значај правилне исхране за вежбање; - повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета и кретања; - користи научена вежбања у рекреацији породице; - правилно реагује у случају повреде у школи; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; - учествује у предлагању	одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња)	
--	--	--	---	---	--

			садржаја и начина рада.		
Укупно		108			

Наставни предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритаМСког начина размишљања.

Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	19	– промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; – активно учествује у наставном пројекту чији продукт	Подебљан текст: Наставник проналази лекције у уџбеницима које садрже подебљан текст. У контексту приказаног дела уџбеника иницира разговор о речима које су подебљане: Зашто су баш ове речи подебљане? Шта су аутори текста желели да постигну подебљавањем баш тих речи? Заједнички долазе до закључка да су у питању кључне речи које означавају главне појмове у датом тексту. Наставник демонстрира технику подебљавања текста, након чега даје налог ученицима да отворе раније	– самопроцена: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; – вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се

			представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету;	припремљен документ који садржи кратак текст о ученицима познатој теми. Сама тема не мора да буде везана за информатику, али би било пожељно да то буде. Нарочито је корисно да наставник припреми текст којим обнавља одређене делове програма наставе и учења (нпр. рад са текстом, чување датотека). Задатак за ученике је да подебљају кључне речи у тексту. На крају активности ученици треба да кажу које речи су подебљали и аргументују своју одлуку да баш те речи означе као важне. Завршна активност треба да створи услове за хеуристички разговор: У којим ситуација јесте оправдано и подебљавање и бојење истог текста? Ако не постоји оправдање за овакву радњу, какве последице су могуће? Искошен текст: Наставник представља ученицима текст који садржи делове исписане у курзиву. Препушта ученицима да закључе када се користи овакав стил текста. Демонстрира технику искошавања текста. Налаже ученицима да отворе раније припремљен документ који садржи дијалог ликова наводећи да	надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу); – отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања
--	--	--	---	---	---

				текст који представља управни говор треба да буде наглашен искошеним текстом. Подвучен текст: Ученици добијају налог да отворе документ у коме се налазе реченице у којима је потребно да одреде главне реченичне чланове (субјекат, предикат) користећи познату нотификацију – субјекат се подвлачи једном, а предикат са две црте. Наставник демонстрира технику подвлачења текста представљајући различите линије којима је могуће подвући текст. Обојен текст: Наставник демонстрира како се тексту мења боја. Ученици добијају налог да отворе документ у коме је потребно идентификовати врсте речи бојећи их одређеном бојом (именице – црвеном, глаголи – зеленом, итд.). Уколико остане времена, наставник може да укључи захтеве којим проверава да ли су ученици овладали свим раније представљеним техникама форматирања текста.	конкретног концепта. – Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа. Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно
--	--	--	--	---	--

				Слика у тексту: Наставник разговара са ученицима о текстовима које срећу у уџбеницима, новинама, часописима. Заједно долазе до закључка да у приказаним примерима слике представљају значајан елемент којим се доприноси разумевању текста. Наставник демонстриран уметање раније припремљене слике у текстуални документ. Показује ученицима како се одређује положај слике у односу на текст (поравнато са текстом или са преламањем текста: квадратно, збијено, кроз, врх и дно, иза текста, испред текста). Ученици провежбавају приказане технике у датотеци коју је наставник за њих припремио и чувају текст у који су уметнули одговарајуће слике.	смањен (потенцијално и елиминисан). Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	7	– активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;	Ученици настављају пројектни приступ настави и учењу припремајући и организујући школски догађај за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета. Радећи у мањим (хетерогеним)	– самопроцена: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену

			– вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења;	групама, ученици креирају текстуалне документе који садрже слике примењујући научене технике рада са текстом и сликама. Почетак рада представља презентовање пројектне идеје – шта ће садржати документ који припремају и на који начин ће он допринети безбедности деце на интернету. По потреби, наставник благо усмерава ученике и пружа тражену помоћ. По завршетку рада на изради докумената, ученици у сарадњи са наставником организују сусрет са млађим ђацима на коме им представљају резултате свог рада. Наставник обезбеђује да се материјали које су ученици креирали и представили нађу на школском веб-сајту. Постављени материјали треба да буду слободни за преузимање и коришћење.	властитог постигнућа ученика; – вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу); – отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је
--	--	--	--	---	---

					од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. – Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа. Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача
--	--	--	--	--	--

					и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан). Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	10	– утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање; – креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном	Без формалног увођења појма <i>променљива</i> и без инсистирања на дефиницијама, наставник представља ученицима једноставне програме који садрже променљиве. – На самом почетку то треба да буду линијски програми који садрже блок <i>Питај и чекај</i> и блок <i>Одговор</i>, такви да је, на основу интеракције са програмом ученицима лако да предвиде садржај променљиве <i>Одговор</i> (нпр. програм који поставља кориснику неколико питања; програм који	– самопроцена: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; – вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се

			програмском језику; – предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок Питај и чекај и блок Одговор) у датом једноставном програму; – креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника.	кориснику поставља питање <i>Како се зовеш?</i>, а онда му враћа одговарајућу поруку у којој наводи унето име). Наставник треба да омогући ученицима да провере тачност свог предвиђања тако што ће им учинити садржај променљиве видљивим; – Следећи корак треба да буде представљање програма који садрже променљиву и понављање (програмски циклус) (нпр. програм који од корисника тражи унос броја који ће одредити број понављања неке акције попут исцртавања кратке линије, квадрата и сл.); – У наредном кораку наставник треба да представи програме који садрже гранање које зависи од интеракције са корисником (нпр. програм који захтева унос одговора на питање на основу кога ће вратити или поруку <i>Твој одговор је тачан</i> или поруку <i>Твој одговор није тачан</i>). Наставник треба да помогне ученицима да креирају програме у којима се остварује интеракција са корисником коришћењем	надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу); – отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања
--	--	--	---	---	--

				блокова <i>Питај и чекај</i> и <i>Одговор</i>. То практично значи да креирани програм треба да захтева од корисника да нпр. унесе неки број или реч и да на основу тог уноса изврши одговарајућу акцију (испише поруку, нацрта облик, репродукује звук). По могућности, ти програми треба да садрже понављање и/или гранање.	конкретног концепта. – Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа. Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно
--	--	--	--	---	--

					смањен (потенцијално и елиминисан). Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.
	Укупно	36			

Програм изборних предмета у четвртм разреду

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљ и задаци предмета: Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему= специфични циљеви/задаци	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	УВОД Свет је створен за тебе, чувај га!	1	Упознавање ученика садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Мотивисање ученика запохађање верске наставе	Наставне методе: кооперативна наставник-ученик, ученик-ученик, илустративна, демонстративна, игровне активности Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални	-Праћење -Посматрање - Ученички радови - Заједничко оцењивање -Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
2.	Бог ствара свет и човека	7	Препознати неке елементе библијске повести о стварању свет моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске повести;		

			моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву; моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом; моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу; уочити да је човек сличан Богу. Афективни аспект: бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу; развијати жељу и свест о важности бриге према ближњим и природи.	Активности наставника: бодри, мотивише, координира, подстиче, организује Активности ученика: -изражавају осећања, бележе, запажају, упоређују, износе ставове и закључке, учествују, сецкају, лепе, слушају, дискутују, поштују правила... Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција)	-Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
3.	Бог воли нас	7	знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; препознати да Бог брине о		

			свету и да наведе примере Божјег старања о свету; увидети кроз своје креативнеспособности да је човек сличан Богу;увидети да Бог жели да свет постоји вечно; увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздељени; увидети различитост која постоји		
4.	Заједница Бога и света кроз човека	7	препознати да је Литургија захвалност Богу; уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; увидити везу Литургије и спасења човека и света; проширити своја знања о		

			празнику Васкрсења; увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде узаједници са Њим; бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима.		
5.	Литургија – преображени свет	7	препознати да је Литургија захвалност Богу; уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; увидити везу Литургије и спасења човека и света; проширити своја знања о		

			празнику Васкрсења; увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; усвојити текст и мелодију песме, „Људи ликујте“ бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим; бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима.		
6.	Човек и природа	7	препознати личну одговорност затворевину; увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; препознати представе које		

			приказују догађаје везане за стварање света; уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света		
	Укупно	36			

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета: Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему= специфични циљеви/задаци	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други на планети Земљи	8	– разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; – образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите; – аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура;	Наставне методе: кооперативна наставник-ученик, ученик-ученик, илустративна, демонстративна, игровне активности Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални	-Праћење -Посматрање - Ученички радови - Заједничко оцењивање -Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Култура и традиција	14	– наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; – образложи значај подршке		

			избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; – наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; – дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;	Активности наставника: бодри, мотивише, координира, подстиче, организује	
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Прекомерна потрошња	6	– препознаје примере прекомерне потрошње; – препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; – критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; – процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета;	Активности ученика: -изражавају осећања, бележе, запажају, упоређују, износе ставове и закључке, учествују, сецкају, лепе, слушају, дискутују, поштују правила... Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема,	-Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Еколошка акција	8	– испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; – учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема,	

				сарадња, дигитална компетенција	
Укупно		36			

Програми допунске наставе у четвртном разреду

СРПСКИ ЈЕЗИК

Општи циљеви и задаци		Пружање помоћи ученицима у савладавању садржаја предвиђеним планом наставе и учења.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Исходи	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	КЊИЖЕВНОСТ	(18) *У зависности од специфичности састава одељења	– чита са разумевањем различите врсте текстова; -разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; -разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; -одреди основне реченичне чланове; -разликује врсту речи од службе речи у реченици; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила;	Методе рада: монолошка, дијалогска, рад на тексту, писани радови Облици рада: индивидуални приступ рад у пару, групи, вршњачка едукација	-Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. -Белешке о напредовању ученика
2.	ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)				
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (говорење, слушање, писање, читање)				

			–употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; -пише разгледницу, честитку, приватно писмо; -прилагођава језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној;		
Укупно часова		18			

МАТЕМАТИКА

Општи циљеви и задаци		Пружање помоћи ученицима у савладавању садржаја предвиђеним планом наставе и учења.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Исходи	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	БРОЈЕВИ	(19) у зависности од специфичности састава	– прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре;	Методе рада: монолошка, дијалогска, рад на тексту, писани радови	-Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. -Белешке о напредовању

			– изврши четири основне рачунске операције у скупу H_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; – сабере и одузме разломке са једнаким именицима; – именује елементе и опише особине квадрата и коцке; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке; – прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине;	Облици рада: индивидуални приступ рад у пару, групи, вршњачка едукација	ученика
2.	ГЕОМЕРИЈА				
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ				
Укупно часова		18			

Програми додатне наставе у четвртном разреду

МАТЕМАТИКА

Општи циљеви и задаци		Проширити знања ученицима додатним садржајима из математике, развијати логичко размишљање, анализу и синтезу и способност доношења оригиналних идеја и решења кроз сложеније и текстуалне задатке; приближити математику кроз примену стечених знања у свакодневном животу.			
Редн и број	Назив теме	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Природни бројеви	6	уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени	Методе рада: монолошка, дијалогска, рад на тексту, писани радови	-Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави.
2.	Решавање сложених задатака помоћу једначина и дијаграма	5	уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција поштујући приоритет уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми	Облици рада: индивидуални приступ рад у пару, групи, вршњачка едукација	-Белешке о напредовању ученика
3.	Логички и комбинаторни задаци	6	уме да израчуна		

4.	Правоугаоник и квадрат	4	обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама		
5.	Квадар и коцка	3	уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама		
6.	Проблеми мерења, превозења и размештаја предмета	4			
7.	Занимљиви задаци	4	зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне једнице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама		
8.	Такмичења	4			
Укупно часова		36			